

Mlinar brez skrbi.

(Národná pripovedka.)

Živel je svoje dni — pripoveduje se v Kobaridu — imovit mlinar, ki se je rad hvalil, da je brez vseh skrbi. Mislil je, da je najsrečnejši človek na svetu. Dà, celó takó ponosen je bil na to, da si je dal nad hišnimi vrati pribiti desko z napisom: „Mlinar brez vseh skrbi.“ Ali ta napis ga je spravil v veliko zadrego, iz katere ga je srečno rešil njegov brat. To je pa bilo tako-le:

Nekega dne se pripelje sam cesar po cesti. Ker je bil málin najlepše plospje v tem kraji, ukaže cesar kočijažu, da naj vozi počasi, ker si želi ogledati lepi málin. Ko cesar zapazi na zidu napis: „mlinar brez vseh skrbi,“ ukaže kočijažu konje ustaviti in poklicati mlinarja. Mlinar pride in se česarju ponižno prikloni. Cesar ga vpraša: „Zakaj imate na zidu napis: mlinar brez vseh skrbi? Ali res nimate nobenih skrbi?“ Mlinar, vesel takega vprašanja, odgovori ponosno: „Zakaj bi ne živel brez skrbi; saj imam vsega dovolj, česar koli potrebujem, hvala Bogu! Moja imovina je največja in najlepša v tem kraji. Vrhú tega imam še dva otroka, sina in hčer, da mi ni treba skrbeti, komu bodem izročil svoje veliko premoženje, kadar mi bode umreti. Česa mi je treba še več?“

„Da ne bote še nadalje živeli brez vseh skrbi,“ reče mu cesar, „pridite čez leto in dan v mojo cesarsko palačo, da mi uganete tri uganke. Prva je: koliko veljá cesar? Druga: kako daleč je v nebesa? In tretja: kaj misli zdaj cesar? Ako teh uganek ne uganete, izgubite glavo.“ To rekši odpelje se cesar dalje, a mlinar se vrne ves potrť v svoj málin.

Nekaj časa premišljuje mlinar, kako bi dobro rešil uganke, da bi mu ne bilo treba izgubiti glave. Ali to ni bilo dolgo. Mlinar se zopet opogumi ter pregleduje po málinu, je li vse v navadnem redu: na uganke je čisto pozabil. Ali leto je kratko in mlinarju je bilo še krajše, ker je bil vedno vesel, srečen in zadovoljen. V kratkem mu je bilo stopiti pred cesarja, a on še nobene uganke ne zna uganiti. Jame ga zeló skrbeti, kako bi je uganil, da bi jih ne plačal z glavo. Od dne do dne je otožnejši. V tem času ga obišče njegov brat. Mlinar je sedel za mizo v misli zatopljen, da brata niti slišal ni vstopiti. Brat se čudi, da je mlinar takó zamišljen, ko je bil vedno srečen in zadovoljen ter je živel brez vseh skrbi. Vzdrami ga ter vpraša: „Kaj ti je, da si se tako zamislil? Saj si dal še celó na zid napisati, da živiš brez skrbi. Ali se ti je zgodila kaka nesreča?“ Mlinar zmajè z glavo ter osorno odgovori: „Ej, kaj bi me še ti dražil! Povej, če mi imaš kaj povedati, in potlej pojdi; nimam časa, da bi se s tebój šalil.“ — „I nù, poveš mi pa vender lahko, kaj te takó teží,“ reče mu brat. „Saj vender ni taka skrivnost, da bi je ne smel razodeti svojemu bratu? Morda ti še utegnem pomagati.“ Mlinar mu odgovori: „Skrivnost sicer ni, a pomagati mi vender ne moreš, če bi tudi hótel. Poslušaj torej: Jutri bode leto dni, ko mi je cesar rekel, da mu moram uganiti tri uganke. Če mu jih ne uganem, dene me ob glavo.“ — „No, kake pa so te tri uganke, ki ti delajo toliko preglavice,“ vpraša ga brat. „Prva je: koliko velja cesar? Druga: kako daleč je v nebesa? In tretja: kaj misli zdaj cesar?“ Brat malo pomisli, potem pravi: „Ob glavo te cesar ne bode dejal, če mu tudi teh

ugank ne uganeš. S tem je cesar le hotel reči, da človek ne sme živeti brez vseh skrbi. Nu, če se bojiš ti sam iti k cesarju, pusti mene, naj grem jaz mesto tebe, samó ono obleko mi daj, ki si jo imel takrat, ko je bil cesar tukaj.“ — Mlinarju se odvali težek kamen od srca in ves radosten objame brata, ki se je ponudil, da pojde mesto njega pred cesarja.

Ko pride mlinarjev brat v cesarsko palačo, vpraša ga cesar, kaj bi rad. Mlinarjev brat, o katerem cesar nič znal ni, reče mu ponižno: „Prišel sem uganit óne tri uganke, ki ste mi je dali danes leto.“ — „No, pa jih povej,“ reče mu cesar, ki je bil videti posebno dobre volje. Zna se, da je bil cesar zeló radoveden, kaj mu bode povedal mlinar. A mlinarjev brat začne pripovedovati: „Prva uganka je: koliko velja cesar? — Kakor nam je znano iz sv. pisma, prodali so Židje Bogá za trideset srebrnikov; a cesar, ki je prvi za Bogom, veljá jeden srebrnik menj, torej: devet in dvajset. — Druga uganka je: kako daleč je v nebesa? — Ko so našega Gospoda Jezu Krista križali, križali so hudobni Židje še dva razbojnika ž njim. Jeden razbojnikov reče Gospodu: „Spomni se na mene, kadar prideš v raj.“ Jezus mu odgovori: „Še danes bodeš z menoj v raji.“ Nebesa torej niso dlje nego jeden dan hoda z zemlje. — In tretja uganka je: kaj misli zdaj cesar? — Cesar misli, da sem jaz mlinar, a to vender nisem, ker sem le njegov brat.“ — To rekši, naglo jo pobriše iz cesarskega dvora, ker se je bal, da bi ga cesar zaradi prevare ne kaznoval.

Ko se brat povrne k mlinarju, vže ni bilo na zidu ónega napisa: mlinar brez vseh skrbi. Mlinar je odslej pomagal ubožcem in vsakemu, kder je bilo pomoči treba. Svojemu bratu pa je dal toliko zlatov, kolikor jih je mogel zagrabiti z obema rokama.

J. K.

Otročja pésenca.

Répél poje: „pecpedí
Malo žita, več snetí!“
Kaj ti prépel s prepelíco,
Kot golóbček z golobíco,
Poješ vedno: „pecpedí
Malo žita, več snetí.“
Li ne veš, prepelček dragi,
Sitni lehkoživček mladi,
Dà, ko mámica pekó,
Vedno hlebček nam spekó,
Hlebček dober in pogačo,
Povitíco, zavijačo,
Kdor je priden, ta dobí,
Si kosilce zasladí.
Če pa bode žita malo,
Žita malo, brašna malo,

Kdo nam bode brašna dal,
Da se speče hlebček mal?
Hlebček mali in pogača,
Povitíca, zavijača;
Ker nam mati porekó:
Žita malo, brašna malo,
In za vas ní nič ostalo,
Hlebčeka nam ne spekó. —
Jaz pa vem kaj naredím,
Da svoj hlebček še dobím,
Mali hlebček in pogačo,
Povitíco, zavijačo.
Tebe prépel hočem vjeti,
Pa mi bodeš moral peti:
„Prepelica pecpedí,
Mnogo žita, nič snetí!“

Janko Barlé.

